

Giver en psykosocial indsats ved demens besparelser?

Kasper Jørgensen

Hvilke sundhedsøkonomiske konsekvenser har en tidlig psykosocial indsats overfor patienter med demens i let grad og deres nærmeste pårørende? Emnet er blevet analyseret ved hjælp af data fra det danske Alzheimer's Intervention Study (DAISY). Indsatsen havde ikke nogen statistisk signifikant effekt på omkostningerne. Men der sås en tendens til mindre træk på offentlige sundhedsydelser i interventionsgruppen, samtidig med at de pårørende ydede mere ulønnet pleje og omsorg.

Sundhedsøkonomer har for vane at skelne mellem på den ene side formelle sundhedsomkostninger, der omfatter omkostninger forbundet med træk på den primære og sekundære sundhedssektor - og på den anden side uformelle sundhedsomkostninger, der omfatter værdien af ulønnet pleje og omsorg ydet af pårørende. Deltagerne i DAISY blev via lodtrækning fordelt til to lige store grupper, hvoraf den ene gruppe blev tilbudt tidlig psykosocial intervention og opfølgning, mens kontrolgruppen kun blev tilbudt opfølgning.

De uformelle sundhedsomkostninger i kontrolgruppen udgjorde ca. 287.000 kr årligt, omkostninger til eventuel plejebolig udgjorde knap 180.000 kr årligt, formelle sundhedsomkostninger udgjorde ca. 112.000 kr og værdien af tabt produktivitet på arbejdsmarkedet lå nede omkring 20.500 kr. Relativt set udgjorde de uformelle sundhedsomkostninger ca. halvdelen af de samlede omkostninger, omkostninger til plejeboliger fyldte op imod 30 %, formelle sundhedsomkostninger udgjorde mindre end 20 %, mens værdien af tabt produktivitet kun udgjorde 3 %. Sidstnævnte resultat afspejler, at deltagerne i vidt omfang havde passeret pensionsalderen.

De samlede omkostninger for gruppen, der modtog en tidlig psykosocial intervention, lå på ca. 627.000 kr årligt, mens omkostningen for kontrolgruppen var ca. 602.000 kr. Som anført var forskellen på ca. 25.000 kr årligt ikke statistisk signifikant, men alligevel sås en tendens til forskellige omkostningsprofiler. De pårørende i interventionsgruppen havde et mindre træk på den sekundære sundhedssektor (færre indlæggelser på hospital) og personer med let demens i interventionsgruppen havde et mindre træk på plejeboliger. Til gengæld brugte de pårørende i interventionsgruppen selv mere tid og ressourcer på pleje og omsorg.

Forskerne konkluderer, at de økonomiske konsekvenser af en tidlig psykosocial indsats afhænger af, hvilket perspektiv man anlægger. Set fra en traditionel sundhedsøkonomisk vinkel kan en tidlig indsats muligvis medføre besparelser. Men set i et bredere samfundsmæssigt perspektiv, hvor uformelle sundhedsomkostninger indregnes, er indsatsen muligvis forbundet med højere omkostninger. De sundhedsøkonomiske analyser er foretaget af seniorforsker Rikke Søgaard, Aarhus Universitet, og professor Jan Sørensen, Center for Anvendt Sundhedstjenesteforskning, Syddansk Universitet.

Fakta om DAISY: 330 par, hvoraf den ene person havde demens i let grad - fortrinsvis p.g.a. Alzheimers sygdom - blev randomiseret til henholdsvis en interventions- og en kontrolgruppe. Interventionsgruppen modtog struktureret rådgivning, undervisning og støtte, mens kontrolgruppen havde adgang til sædvanlige støtteforanstaltninger.

Deltagernes livskvalitet, humør, psykiske tilstand, kognitive og praktiske funktionsniveau, m.v. blev målt efter henholdsvis 6 og 12 måneder samt efter 3 år.

[Sogaard, R., Sorensen, J., Waldorff, F.B., Eckermann, A., Buss, D. V., & Waldemar, G. \(2013\). Cost Analysis of Early Psychosocial Intervention in Alzheimer's Disease. Dement.Geriatr Cogn Disord., 37, 141-153](#)

[Waldemar, G., Waldorff, F.B., Buss, D. V., Eckermann, A., Keiding, N., Rishoj, S. et al. \(2011\). The Danish Alzheimer intervention study: rationale, study design and baseline characteristics of the cohort. Neuroepidemiology, 36, 52-61](#)

Oprettet: 30. oktober 2013